

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**L E G E****pentru modificarea și completarea unor acte legislative**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art.I. – Legea nr.845-XII din 3 ianuarie 1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1994, nr.2, art.33), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 10:

la punctul 6, după cuvintele „costului producției” se introduc cuvintele „prețului de vânzare a mărfii”;

la punctul 7, după cuvintele „în termen de 3 zile” se introduce cuvântul „lucrătoare”, iar cuvintele „adoptării hotărârii” se înlocuiesc cu cuvintele „înmînării deciziei”;

la punctul 8, după cuvântul „Neindicarea” se introduc cuvintele „sau indicarea incorectă”, iar după cuvintele „de achiziție, inclusiv TVA,” se introduc cuvintele „, precum și a adaosului comercial cumulativ,”.

2. Articolul 12 se completează în final cu punctul 5 cu următorul cuprins:

„5. La solicitarea organelor de drept, în baza ordonanțelor emise în cadrul desfășurării urmăririi penale, Inspekția financiară efectuează controlul economico-financiar la persoanele juridice de drept public/privat și persoanele fizice ce practică activitatea de întreprinzător, pe aspectele invocate în ordonanțele organelor de drept.”.

Art.II. – Legea nr.146-XIII din 16 iunie 1994 cu privire la întreprinderea de stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1994, nr.2, art.9) cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 3 alineatul (4), cuvântul „arendă” se înlocuiește cu cuvintele „arendă/locațiune”.

2. Articolul 7:

la alineatul (8), litera e) va avea următorul cuprins:

„e) prezintă fondatorului raport cu privire la activitatea economico-financiară a întreprinderii, precum și raportul auditorului;”;

la alineatul (12), după cuvintele „5 zile” se introduce cuvântul „lucrătoare”.

3. Articolul 8:

litera e) va avea următorul cuprins:

„e) asigură, la decizia consiliului de administrație, exercitarea auditului rapoartelor financiare. Auditul obligatoriu al rapoartelor financiare anuale se efectuează la întreprinderile de stat care depășesc limitele a două din următoarele trei criterii pentru ultimele două perioade consecutive de gestiune precedentă:

- capitalul social – 500,0 mii lei;
- total venituri – 10000,0 mii lei;
- numărul mediu scriptic al personalului în perioada de gestiune – 100 persoane;”.

4. Articolul 13 se completează cu aliniatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Întreprinderile de stat vor transfera defalcări în bugetul de stat, pînă la 30 iunie inclusiv a anului imediat următor anului de gestiune, calculate în funcție de rezultatele activității din anul de gestiune, pe baza deciziei consiliului de administrație. În același termen, raportul privind defalcările în bugetul de stat calculate în funcție de rezultatele activității întreprinderii de stat se prezintă inspectoratului fiscal de stat teritorial. În caz de neachitare în termen la bugetul de stat a defalcărilor menționate, organele Serviciului Fiscal de Stat vor aplica majorarea de întârziere, precum și executarea silită a obligațiilor neonorate în termen, conform titlului V al Codului fiscal.”.

Art.III. – Legea instituțiilor financiare nr.550-XIII din 21 iulie 1995 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr.78-81, art.199), cu modificările ulterioare, se modifică și completează după cum urmează:

1. Articolul 22:

alineatul (5) se completează în final cu litera m) cu următorul cuprins:

„m) la solicitarea Ministerului Finanțelor, în scopul exercitării atribuțiilor, pentru conturile deschise în bănci de către instituțiile publice, finanțate de la buget.”;

alineatul (7) să completează în final cu litera h) cu următorul cuprins:

„h) furnizarea lunară către Ministerul Finanțelor a informației referitor la încasări, plăți și solduri de mijloace bănești în conturile deschise în bănci de către instituțiile publice, finanțate de la buget.”.

2. Articolul 33:

în denumire, cuvintele „dările de seamă” se înlocuiesc cu cuvântul „situațiile”;

la alineatul (1), textul „periodic dări de seamă care să reflecte operațiunile și situația financiară conform practicii contabile general acceptate” se înlocuiește cu textul „situații financiare conform prevederilor legislației contabile în vigoare”;

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Conturile și situațiile financiare trebuie să corespundă prevederilor Legii contabilității nr.113-XVI din 27 aprilie 2007 și standardelor de contabilitate, totodată respectându-se cerințele Băncii Naționale de întocmire a conturilor instituțiilor financiare, inclusiv de creare a provizioanelor pentru activele dubioase și compromise și de stabilire a termenelor de trecere în cont a veniturilor.”;

la alineatul (3), cuvintele „și dările de seamă” se înlocuiesc cu cuvintele „și situații”.

Art.IV. – Articolul 38 din Legea nr. 837-XIII din 17 mai 1996 cu privire la asociațiile obștești (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1997, nr.6, art.54), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

la alineatul (2), cuvintele „organele financiare și fiscale de stat” se înlocuiesc cu cuvintele „organele de control financiar și administrare fiscală”;

articolul se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) La solicitarea organelor de drept, în baza ordonanțelor emise în cadrul desfășurării urmăririi penale, Inspekția financiară efectuează controlul economico-financiar la persoanele juridice de drept public/privat și persoanele fizice ce practică activitatea de întreprinzător, pe aspectele invocate în ordonanțele organelor de drept.”.

Art.V. – Legea nr.1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.1-4, art.1) cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 1 alineatul (1), după textul „drepturile și obligațiile

acționarilor,” se introduce textul „membrilor organelor de conducere și altor persoane cu funcții de răspundere ale societății.”.

2. La articolul 2 alineatul (2) litera c), după cuvântul „privatizării” se introduce textul „, societate pe acțiuni cu cota statului în capitalul social 50% plus o acțiune”.

3. La articolul 25, alineatul (14) se completează în final cu textul „, iar după aprobarea regulamentului de activitate și încheierea contractului cu organul executiv al societății, nu are dreptul să intervină în activitatea societății”.

4. La articolul 49 alineatul (11), cuvintele „1 iulie” se înlocuiesc cu cuvintele „30 iunie inclusiv”.

5. La articolul 50 alineatul (3) literele i) și j), după cuvântul „profitului” se introduce cuvântul „net”.

6. La articolul 65 alineatul (2) litera j), cuvântul „sau” se înlocuiește cu cuvintele „și/sau”.

7. La articolul 66 alineatul (2), după cuvintele „de 3 persoane” se introduce textul „, iar în societățile pe acțiuni, în care cota statului depășește 50 la sută din capitalul social, nu mai mică de 5 persoane, în care vor fi incluși și reprezentanți ai Ministerului Finanțelor, Ministerului Economiei și/sau ai organului abilitat cu administrarea și deținerea proprietății publice”.

8. La articolul 69 alineatul (6), cuvintele „, după caz,” se exclud.

9. La articolul 71 alineatul (2), cuvântul „statul” se înlocuiește cu cuvintele „statul/unitatea administrativ-teritorială”, în ambele cazuri, iar în final se completează cu textul „sau a instituțiilor din subordine și/sau, după caz, direcției de ramură a autorității administrației publice locale”.

10. La articolul 72 alineatul (8), cuvintele „organizației de audit” se înlocuiesc cu cuvintele „societății de audit”, iar în final se completează cu textul „privind exercitarea funcțiilor Comisiei de cenzori”.

11. La articolul 74 alineatul (1), cuvântul „administrativă” se înlocuiește cu cuvântul „contravențională”.

12. Articolul 89:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Auditul obligatoriu al rapoartelor financiare anuale se efectuează la

societatea care corespunde unuia din criteriile prevăzute la art.2 alin.(2).”;

în dispoziția alineatului (2), cuvintele „Controlul de audit extraordinar” se înlocuiesc cu cuvintele „Auditul solicitat al rapoartelor financiare anuale”;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Societatea de audit efectuează auditul rapoartelor financiare anuale și a altor informații aferente acestora în conformitate cu legislația cu privire la activitatea de audit și cu contractul de audit și, în baza rezultatelor lui, întocmește raportul auditorului.”;

la alineatele (4) și (5), cuvintele „Organizația de audit” se înlocuiesc cu cuvintele „Societatea de audit”;

alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) Societatea de audit nu este în drept să încheie cu societatea alte contracte, în afară de contractul de audit sau contractul privind exercitarea funcțiilor Comisiei de cenzori.”;

la alineatul (7), textul „actul de control și în raportul întocmit de organizația de audit” se înlocuiește cu textul „raportul auditorului întocmit de către societatea”.

Art.VI. – La articolul 12 din Legea nr.1585-XIII din 27 februarie 1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998 nr.38-39, art.280), cu modificările ulterioare, alineatul (2) se completează în final cu litera e¹) cu următorul cuprins:

„e¹) să angajeze de la bugetele/acorda bugetelor gestionate prin Contul Unic Trezorerial, pe bază contractuală, împrumuturi pentru acoperirea decalajelor temporare de casă cu scadență în același an bugetar.”.

Art.VII. – Codul Penal al Republicii Moldova nr.985-XV din 18 aprilie 2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.72-74, art.195), cu modificările ulterioare, se completează cu articolul 250¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 250¹. Falsificarea semnelor de marcă de stat și utilizarea acestora

(1) Falsificarea semnelor de marcă de stat și utilizarea acestora săvârșită prin:

a) falsificarea semnelor de marcă de stat, punerea în circulație și utilizarea acestora;

b) fabricarea, comercializarea articolelor din metale și pietre prețioase fără marcarea lor cu semnul de marcarea de stat sau cu marcajul fals

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 2000 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, cu amendă aplicată persoanei juridice de la 7000 la 10000 unități convenționale, sau cu privarea de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(2) Aceleași acțiuni săvîrșite:

a) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;

b) în proporții deosebit de mari

se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 10 ani.”.

Art.VIII. – La articolul 14 din Legea nr. 397-XV din 16 octombrie 2003 privind finanțele publice locale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.248-253, art.996), cu modificările ulterioare, alineatul (2), după cuvintele „precum și întreprinderilor municipale,” se introduce textul „societăților comerciale cu capital integral sau majoritar municipal”.

Art.IX. – Legea nr.282-XV din 22 iulie 2004 privind regimul metalelor prețioase și pietrelor prețioase (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr.171-174, art.777), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 4:

la noțiunea *articole din metale prețioase și pietre prețioase*, cuvintele „monede, lingouri” se exclud;

după noțiunea *lingouri* se introduce noțiunea „*monede investiționale, comemorative*” cu următorul cuprins:

„*monede investiționale, comemorative* – fabricate din metale prețioase cu formă, greutate și titlu stabilit, ce corespund standardelor naționale și reglementărilor tehnice, în vigoare pe teritoriul Republicii Moldova, sau a standardelor internaționale, însoțite de certificate de autenticitate;”.

2. Articolul 17 alineatul (2):

la litera a), cuvîntul „comercializarea” se înlocuiește cu cuvintele „fabricarea articolelor din metale prețioase, comercializarea”;

la litera b), după cuvintele „de însoțire a” se introduc cuvintele „metalelor prețioase,”.

3. Articolul 19:

la alineatul (6), textul „Marcarea și vânzarea articolelor din metale prețioase se efectuează doar în cazul cînd există documente de plată ce confirmă achitarea accizului.” se exclude;

articolul se completează cu alineatul (6¹) cu următorul cuprins:

„(6¹) Comercializarea articolelor din metale prețioase și pietre prețioase, recepționate în baza contractelor civile (contract de comision, bilet de amanet, chitanța pentru valorile achiziționate), se efectuează de către persoanele juridice și fizice care practică activitate de întreprinzător după expertizarea și marcarea obligatorie a articolelor la Camera de Stat pentru Supravegherea Marcării.”.

4. Anexa nr.1:

punctul 1 se completează cu litera c¹) cu următorul cuprins:

nr. crt.	Servicii prestate de Camera de Stat pentru Supravegherea Marcării de pe lângă Ministerul Finanțelor	Unitatea de măsură	Tariful (în lei)
1	2	3	4
1.	„c¹) pentru persoanele fizice, care nu practică activitate de întreprinzător în domeniul metalelor prețioase:		
	din aur, platină, paladiu:		
	cu greutatea de pînă la 3,00 grame inclusiv	o unitate	24-00
	cu greutatea de la 3,01 la 10,00 grame	un gram	9-60
	cu greutatea de peste 10,00 grame	un gram	10-80
	cu detalii de diferite culori	un gram	14-40
	din argint cu greutatea:		
	de pînă la 3,00 grame inclusiv	o unitate	12-00
	de la 3,01 la 20,00 grame inclusiv	un gram	4-80
	de peste 20,00 grame	un gram	48 lei + 1,20 lei pentru fiecare gram care depășește 20 grame”;

la notele:

punctul 3 se abrogă;

la punctul 7, cuvintele „Pentru probarea și marcarea” se înlocuiesc cu

cuvintele „Pentru prestarea serviciilor”;

punctul 10 va avea următorul cuprins:

„10. În cazul în care producătorul prezintă pentru probare și marcarea articole din metale prețioase ce nu corespund titlului declarat, Camera de Stat pentru Supravegherea Marcării marchează articolele cu titlul următor inferior legal și încasează plata dublă pentru serviciile prestate. Articolele care se situează sub limita titlului legal, minim în vigoare, nu sînt admise marcării de stat, iar plata pentru serviciile prestate nu se restituie.”.

Art.X. – Articolul 80 din Legea nr.436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.32-35, art.116), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

alineatul unic devine alineatul (1);

articolul se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:

„(2) Întreprinderile municipale și societățile comerciale al căror capital social cuprinde și o cotă a proprietății administrației publice locale, vor transfera la bugetul local, pînă la 30 iunie inclusiv a anului imediat următor anului de gestiune, defalcări/dividende în mărimea numai mică de 30% din profitul net obținut în anul de gestiune, pe baza deciziei consiliului local sau consiliului de administrație/hotărîrii adunării generale a acționarilor. În același termen, raportul privind defalcările/dividendele în bugetul local calculate în funcție de rezultatele activității întreprinderii municipale/societății comerciale se prezintă inspectoratului fiscal de stat teritorial. În caz de neachitare în termen la bugetul local a defalcărilor/dividendelor menționate, organele Serviciului Fiscal de Stat vor aplica majorarea de întîrziere, precum și executarea silită a obligațiilor neonorate în termen, conform titlului V al Codului fiscal.”.

Art.XI. – La articolul 13 din Legea contabilității nr.113-XVI din 27 aprilie 2007 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.90-93, art.399), cu modificările ulterioare, alineatul (4) se abrogă.

Art.XII. – Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218-XVI din 24 octombrie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.3-6, art.15), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 282:

în denumire, după cuvintele „în articole și resturi” se introduc cuvintele „ ,

de fabricare”;

alineatul (5):

în dispoziție, cuvântul „Comercializarea” se înlocuiește cu cuvintele „Fabricarea, comercializarea”, iar după cuvintele „Republicii Moldova” se introduce textul „, cu semnul de marcare fals”;

în sancțiune, textul „de la 150 la” se înlocuiește cu textul „în mărimea valorii articolului, dar nu mai puțin de”.

2. Articolul 295:

în sancțiunea alineatului (4), textul „de la 5 la 10” se înlocuiește cu textul „de la 25 la 75”;

în sancțiunea alineatului (6), textul „de la 10 la 20” se înlocuiește cu textul „de la 25 la 50”.

3. Codul se completează cu articolul 295¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 295¹. Încălcarea procedurii de raportare a informației necesare pentru monitorizarea datoriei publice

Neîndeplinirea cerințelor, stabilite de Guvern, privind raportarea informației necesare pentru monitorizarea datoriei publice, a obligațiilor condiționale ce rezultă din contractele de garanție de stat și a operațiilor ce țin de recreditarea de stat se sancționează cu amendă de la 25 la 75 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”.

4. La articolul 297 alineatul (3), cuvintele „datoriilor debitoare” se înlocuiesc cu cuvântul „creanțelor”.

5. Codul se completează cu articolul 297¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 297¹. Admiterea creanțelor cu termen de prescripție expirat

Admiterea de către întreprinderile de stat/municipale, societățile comerciale al căror capital social cuprinde și o cotă a proprietății statului/unității administrativ-teritoriale și afiliatele lor a creanțelor cu termen de prescripție expirat se sancționează cu amendă de la 190 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”.

6. Articolul 298:

în denumire, textul „și de utilizare a mijloacelor bugetare” se înlocuiește cu textul „de utilizare a mijloacelor bugetare și de gestionare a patrimoniului public”;

alineatul (4):

în dispoziție, după cuvintele „mijloacelor bugetare” se introduce textul „, inclusiv în datoriile debitoare cu termenul de achitare expirat,”;

în sancțiune, cifrele „300” se înlocuiesc cu cifrele „500”;

în dispoziția alineatului (5¹), cuvântul „arabile” se exclude;

în dispoziția alineatului (5²), cuvântul „Încălcarea” se înlocuiește cu textul „Neîncheierea contractelor sau încălcarea”, cuvintele „, precum și aferente” se înlocuiesc cu cuvântul „și”, iar cuvântul „constată” se înlocuiește cu textul „precum și neîncheierea contractelor sau încălcarea procedurii de dare în locațiune a patrimoniului public, constatate”.

7. La articolul 349 alineatul (1) sancțiunea, după cuvintele „unități convenționale” se completează cu textul „aplicată persoanei fizice și de la 200 la 500 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere”.

8. La articolul 402 dispoziția alineatului (1):

în prima propoziție, după sintagma „293¹,” se introduce sintagma „295¹,” după sintagma „297,” se introduce sintagma „297¹,” textul „349 alin.(1)” se exclude, iar în a doua propoziție, după sintagma „327¹,” se introduce textul „349 alin.(1),”.

Art.XIII. – Legea nr.229 din 23 septembrie 2010 privind controlul financiar public intern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.231-234, art.730) se modifică după cum urmează:

1. Articolul 14:

alineatul (1) se abrogă;

la alineatul (3), litera l) se abrogă.

2. La articolul 19 alineatul (1), cuvintele „sau a municipiului Bălți” se exclud.

3. Articolul 22:

la alineatul (1) litera c), cuvintele „pentru implementarea auditului” se înlocuiesc cu cuvintele „de audit”;

la alineatul (2) literele j) și k), cuvintele „pentru implementarea auditului” se înlocuiesc cu cuvintele „de audit”.

4. La articolul 29, litera h) va avea următorul cuprins:

„h) avizează cartele de audit intern și instrucțiunile de aplicare a Normelor metodologice de audit intern în sectorul public, specifice sectoarelor de activitate;”.

Art.XIV. – Articolul 22 din Legea nr.231 din 23 septembrie 2010 cu privire la comerțul interior (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.206-209, art.681), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) La solicitarea organelor de drept, în baza ordonanțelor emise în cadrul desfășurării urmăririi penale, Inspekția financiară efectuează controlul economico-financiar la persoanele juridice de drept public/privat și persoanele fizice ce practică activitatea de întreprinzător, pe aspectele invocate în ordonanțele organelor de drept.”.

Art.XV. – Legea nr.48 din 22 martie 2012 privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.63, art.213), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 9, alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Autoritățile publice locale pot stabili funcționarilor publici pe parcursul anului bugetar în curs, în condițiile legii, din contul veniturilor obținute suplimentar celor aprobate pentru anul financiar din taxe și impozite locale, plăți suplimentare în mărime de pînă la patru salarii de funcție pe an, în baza unui regulament intern, aprobat prin decizia consiliului local respectiv.”.

2. La articolul 17, cifrele „2014” se înlocuiesc cu cifrele „2016”.

Art.XVI. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării, cu excepția articolului IX punctul 3 referitor la articolul 19 alineatul (6), care se pune în aplicare cu începere de la 1 ianuarie 2014.

(2) Guvernul în termen de 2 luni de la data publicării prezentei legi va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

Președintele Parlamentului

Nota informativă

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Prezentul proiect de lege, în fond, conține propuneri de modificare și completare a unor acte legislative, care rezultă din politicile bugetare pe anul 2014, bazate pe prevederile Programului de activitate al Guvernului „Integrarea Europeană: Libertate, Democrație, Bunăstare” pe anii 2013-2014, Strategiei Naționale „Moldova 2020”, altor programe și alte strategii naționale, acestea urmărind scopul consolidării și eficientizării utilizării resurselor financiare publice.

Principalele modificări și completări sînt prezentate în continuare pe fiecare act legislativ în parte.

1. Legea nr.845-XII din 3 ianuarie 1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi prevede că, controlul asupra activităților de antreprenoriat se efectuează de către organele de control, organele fiscale, organele de ocrotire a naturii, organele antimonopoliste și alte autorități ale administrației publice cărora li se atribuie funcția de control asupra activității întreprinderii, în limitele competenței lor și în modul stabilit de legislație.

Pînă la reorganizarea Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției în Centrul Național Anticorupție, cercetarea contravențiilor și infracțiunilor economice pe toate aspectele, inclusiv financiare, a fost asigurată de Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției. În urma acestor reorganizări, s-a format un vacuum legislativ privind exercitarea atribuțiilor menționate, deoarece n-au fost transmise în competența nici unui organ abilitat cu funcția de control.

În același timp, organele de urmărire penală, în temeiul Codului de procedură penală, solicită Inspecției financiare din subordinea Ministerului Finanțelor efectuarea unor revizii/controale financiare a activității de antreprenoriat. Totodată, conform Legii nr.847-XIII din 24 mai 1996 privind sistemul bugetar și procesul bugetar, Inspecția financiară din subordinea Ministerului Finanțelor are dreptul de a efectua inspectări financiare la autoritățile publice centrale și locale și instituțiile subordonate acestora, întreprinderile de stat, municipale,

societățile comerciale în al căror capital social statul/unitatea administrativ-teritorială deține o cotă-parte, precum și persoanele afiliate, alte persoane fizice și juridice care utilizează mijloace financiare publice și gestionează patrimoniul public.

Reieșind din cele expuse și luând în considerare experiența funcționarilor din cadrul Inspecției financiare din subordinea Ministerului Finanțelor în efectuarea inspecției/controlurilor financiare la entitățile economice, se propune atribuirea funcției de control economico-financiar la persoanele juridice de drept public/privat și persoanele fizice ce practică activitatea de întreprinzător la etapa inițierii urmăririi penale, pe aspectele invocate în ordonanțele de drept, Inspecției financiare din subordinea Ministerului Finanțelor, completându-se Legea nr.845-XII din 3 ianuarie 1992 și, respectiv, Legea nr.231 din 23 septembrie 2010 cu privire la comerțul interior și Legea nr.837-XIII din 17 mai 1996 cu privire la asociațiile obștești.

2. Legea nr.146-XIII din 16 iunie 1994 cu privire la întreprinderea de stat prevede că, profitul net, în baza deciziei consiliului de administrație, se repartizează pentru anumite scopuri, inclusiv defalcări în bugetul de stat. Totodată, prin lege nu este stabilit termenul de transferare a acestora în buget. Întru stabilirea condițiilor similare cu cele care sînt prevăzute pentru societățile pe acțiuni al căror capital social cuprinde și o cotă a proprietății publice de a transfera la buget dividendele, calculate în funcție de rezultatele activității din anul de gestiune, se propune completarea Legii nr.146-XIII din 16 iunie 1994 cu norma de vîrsare, pînă la 30 iunie inclusiv a anului imediat următor anului de gestiune, în bugetul de stat a defalcărilor menționate.

Conform prevederilor Legii cu privire la întreprinderea de stat, administratorul întreprinderii de stat asigură, la decizia consiliului de administrație, auditul activității economico-financiare a întreprinderii.

Totodată, standardele internaționale în domeniul gestionării finanțelor publice, la care tinde să se alinieze Republica Moldova, recomandă monitorizarea riscului fiscal, prin auditarea rapoartelor financiare anuale ale tuturor întreprinderilor de stat.

Evaluările cheltuielilor publice și responsabilității financiare pe anii 2002-2010 (CPRF), efectuate de către Banca Mondială și Comisia Europeană denotă, monitorizarea riscului fiscal în

baza rapoartelor financiare ale întreprinderilor de stat, inclusiv în baza rapoartelor auditorilor efectuate numai la întreprinderile mari - la 12% din numărul total.

Întru conformarea cerințelor și îmbunătățirea indicatorului de monitorizare CPRF, se propune implementarea obligativității efectuării auditului rapoartelor financiare la întreprinderile de stat cu identificarea unor criterii, reieșind din situația financiară la momentul actual, modificându-se, respectiv, legea menționată. În cazul dat, 35,6% din numărul total al rapoartelor financiare anuale ale întreprinderilor de stat vor fi supuse auditării.

3. Legea instituțiilor financiare nr.550-XIII din 21 iulie 1995 stabilește tipuri de informații ce constituie secret bancar, precum și în care cazuri furnizarea informației nu constituie încălcarea obligației de păstrare a secretului bancar.

În scopul exercitării atribuțiilor, Ministerul Finanțelor întocmește și prezintă, lunar, către instituțiile financiare internaționale raportul privind executarea bugetului public național. În partea ce ține de sursele de finanțare a deficitului/excedentului bugetar, se utilizează informația din conturile sistemului trezorerial și informația din conturile bancare, deschise pentru instituțiile publice finanțate de la buget cu autorizația Ministerului Finanțelor în băncile comerciale (raportul „Cereri de plăți față de Guvern” prezentat de Banca Națională a Moldovei). În anumite cazuri, la Ministerul Finanțelor apare necesitatea compilării informației din conturile bancare, deschise pentru instituțiile publice finanțate de la buget în băncile comerciale, care, la moment, constituie secret bancar.

Întru neadmiterea încălcării regulilor stabilite și asigurarea veridicității informației întocmite de Ministerul Finanțelor, se propune completarea legii în cauză cu prevederea că, furnizarea lunară către Ministerul Finanțelor a informației referitor la încasări, plăți și solduri de mijloace bănești în conturile deschise pentru instituțiile publice finanțate de la buget în baza autorizațiilor eliberate de Ministerul Finanțelor, nu se consideră încălcarea obligației de păstrare a secretului bancar.

4. Legea nr.1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni stabilește că, controlului de audit obligatoriu este supusă societatea care corespunde unuia din criteriile, și

anume: a) are capital social în mărime de cel puțin 500000 lei și un număr de 50 și mai mulți acționari, împreună cu acționarii reprezentați de deținătorul nominal; b) valorile mobiliare ale societății sînt înscrise la cota bursei de valori (listing); c) este bancă comercială, companie de asigurare, fond de investiții, fond nestatal de pensii, societate pe acțiuni supusă privatizării sau societate pe acțiuni care a plasat public valori mobiliare în perioada de circulație a acestora.

Totodată, standardele internaționale în domeniul gestionării finanțelor publice, la care tinde să se alinieze Republica Moldova, recomandă monitorizarea riscului fiscal, prin auditarea rapoartelor financiare anuale ale tuturor societăților pe acțiuni cu cota statului în capitalul social 50% plus o acțiune.

Evaluările cheltuielilor publice și responsabilității financiare pe anii 2002-2010 (CPRF), efectuate către Banca Mondială și Comisia Europeană, denotă monitorizarea riscului fiscal în baza rapoartelor financiare ale societăților pe acțiuni cu cota statului în capitalul social 50% plus o acțiune, inclusiv în baza rapoartelor auditorilor efectuate – la 89,2% din numărul total.

Întru conformarea cerințelor și îmbunătățirea indicatorului de monitorizare CPRF, se propune implementarea obligativității efectuării auditului rapoartelor financiare la societățile pe acțiuni cu cota statului în capitalul social 50% plus o acțiune, modificîndu-se, respectiv, legea menționată.

5. Legea nr.397-XV din 16 octombrie 2003 privind finanțele publice locale stabilește că, autoritățile executive ale unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, în baza deciziilor autorităților reprezentative și deliberative respective, au dreptul să acorde autorităților administrației publice locale de nivelul întâi din subordine, precum și întreprinderilor municipale, garanții pentru împrumuturi pentru cheltuieli de capital de la instituțiile financiare și de la alți creditori atît din țară, cît și de peste hotare. În ultimii ani apar anumite situații cînd societățile comerciale cu capital integral sau majoritar municipal, întru realizarea unor proiecte investiționale, au nevoie de a atrage resurse financiare sub garanția autorităților executive ale unităților administrativ-teritoriale. Spre exemplu, pentru realizarea Programului de reabilitare a rețelelor de alimentare cu apă și tratare a apelor uzate în municipiul Chișinău, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare intenționează să acorde un împrumut în valoare de 24,0 mil.EUR S.A., „Apă-Canal Chișinău” sub garanția bugetului municipal Chișinău (costul total al

Programului - 61,8 mil.EUR). Întru realizarea de către societățile comerciale cu capital integral sau majoritar municipal a proiectelor investiționale majore din contul împrumuturilor sub garanțiile autorităților executive ale unităților administrativ-teritoriale, se propune efectuarea modificărilor respective în legea menționată.

6. În Legea nr.282-XV din 22 iulie 2004 privind regimul metalelor prețioase și pietrelor prețioase noțiunea *articole din metale prețioase și pietre prețioase* include și monedele. Analiza pieței internaționale a metalelor prețioase demonstrează că, monedele sînt clasificate ca obiecte investiționale, dar nu ca articole din metale prețioase. Totodată, monedele trebuie să corespundă anumitor standarde naționale și reglementări tehnice, stabilite în Republica Moldova, sau standardelor internaționale, însoțite de certificate de calitate a metalelor prețioase.

Luînd în considerare că pe piața internă a metalelor prețioase circulă și monede, precum și în scopul stabilirii regulilor unice în domeniul activităților cu metale prețioase, se propune completarea legii cu noțiunea *monede investiționale, comemorative*.

Conform legii, retragerea licenței pentru activitatea cu metale și pietre prețioase se efectuează în cazul în care s-a depistat: comercializarea articolelor din metale prețioase cu marcajul fals, în lipsa marcajului de stat și lipsa documentelor de proveniență sau de însoțire a articolelor din metale prețioase. Controalele de stat a activităților cu metale prețioase și pietre prețioase au depistat fenomenul de falsificare a marcajului de stat sau lipsa semnului de marcă de stat pe articolele din metale prețioase la entitățile, care activează în domeniul fabricării articolelor din metale prețioase la comanda beneficiarilor, precum și lipsa documentelor de proveniență pentru metalele prețioase aflate în gestiune.

Întru evitarea cazurilor sus menționate, se propune completarea condițiilor de retragere a licenței pentru entitățile, care activează în domeniul fabricării, reparării articolelor din metale prețioase la comanda beneficiarilor, cu reguli similare cu cele prevăzute pentru entitățile, care comercializează aceste articole.

În perioada anilor 2011-2012, au fost stabilite și multe cazuri de comercializare a articolelor din metale prețioase și pietre prețioase, recepționate în baza contractelor civile

(contract de comision, bilet de amanet, chitanța pentru valorile achiziționate), cu marcajul fals. În scopul combaterii acestui fenomen, se propune stabilirea controlului de stat mai strict, adică introducerea normei, conform căreia comercializarea articolelor din metale prețioase și pietre prețioase, recepționate în baza contractelor civile, va fi efectuată de către persoanele juridice și fizice, care practică activitate de întreprinzător, numai după expertizarea și marcarea obligatorie a articolelor la Camera de Stat pentru Supravegherea Marcării.

Concomitent, întru prevenirea fenomenului de falsificare a semnelor de marcă de stat și utilizarea acestora, de fabricare, de comercializare a articolelor din metale prețioase și pietre prețioase cu marcajul fals sau lipsa semnului de marcă de stat, precum și în scopul sporirii gradului de responsabilitate a persoanelor care practică activitate de întreprinzător în domeniul metalelor prețioase și pietrelor prețioase, se propun completările respective în Codul penal nr.985-XV din 18 aprilie 2002 și Codul contravențional nr.218-XVI din 24 octombrie 2008.

Legea privind regimul metalelor prețioase și pietrelor prețioase stabilește tarifele pentru probarea și marcarea articolelor din metale prețioase pentru persoanele fizice și juridice, care practică activitatea de întreprinzător în domeniul metalelor prețioase. Până în prezent, aceste tarife sînt aplicate și în cazul prestării serviciilor către persoanele fizice, care nu practică activitatea de întreprinzător în domeniul metalelor prețioase. Analiza fluxului de articole din metale prețioase prezentate spre probare și marcă de către persoanele fizice, care nu practică activitate cu metale prețioase, denotă, că în cele mai frecvente cazuri aceste articole sînt confecționate din aliaje necunoscute, ce nu corespund aliajelor standardizate. Determinarea tipului și stabilirea titlului metalului prețios la articolele menționate necesită timp suplimentar, aplicarea diferitor metode, utilizarea reactivelor chimice costisitoare și aparatajului performant.

Reieșind din cheltuielile suportate, se propune stabilirea tarifelor pentru serviciile prestate persoanelor fizice, care nu practică activitate de întreprinzător în domeniul metalelor prețioase, în mărimea dublă față de tarifele aplicate pentru probarea și marcarea articolelor din metale prețioase pentru persoanele fizice și juridice, care practică activitatea de întreprinzător în domeniul metalelor prețioase.

De asemenea, legea menționată stabilește că, pentru probarea și marcarea articolelor din metale prețioase și pietre prețioase în regim de urgență, plata se majorează cu 50% și 100%, în cazul executării lucrărilor în 48 de ore și 24 de ore, respectiv. Alte tipuri de servicii prestate, și anume: expertizarea articolelor, efectuarea analizelor, prepararea reactivelor, înregistrarea semnelor nominale personale, diagnosticarea pietrelor prețioase, etc., se efectuează în termen de până la 10 zile lucrătoare, cu aplicarea tarifului stabilit (fără majorare). În multe cazuri, aceste tipuri de servicii sînt solicitate de a fi prestate în regim de urgență. În contextul dat, se propune crearea condițiilor similare cu cele stabilite pentru probarea și marcarea articolelor din metale prețioase și pietre prețioase în regim de urgență, adică stabilirea plății majorate.

Practica în domeniul probării și marcării articolelor din metale prețioase și pietre prețioase denotă despre cazurile cînd articole giuvaiere prezentate spre marcarea nu corespund titlului declarat. Conform legii în cauză, articolele menționate urmează a fi întoarse producătorilor fără marcarea și fără restituire a plății pentru probare.

În scopul protejării drepturilor consumatorilor și neadmiterii cazurilor de comercializare a articolelor din metale prețioase fără marcajul de stat, se propune ca marcarea acestor articole să fie efectuată cu titlul următor inferior legal, încasîndu-se plată dublă pentru serviciile prestate, iar articole care se situează sub limita titlului legal, minim în vigoare, nu vor fi admise marcării de stat și plata pentru serviciile prestate nu se va restitui.

7. Legea nr.436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală stabilește că, consiliul local poate decide înființarea, în condițiile legii, a unor întreprinderi municipale și societăți comerciale, în scopul executării unor lucrări de interes local, prin utilizarea capitalului statutar constituit din aportul consiliului respectiv și al altor persoane juridice și fizice. Totodată, legile în vigoare nu stabilesc relațiile între entitățile economice și administrația publică locală în ceea ce privește repartizarea profitului net obținut în urma gestionării bunurilor domeniului administrației publice locale de către aceste entități economice. E de menționat, că Legea nr.146-XIII din 16 iunie 1994 cu privire la întreprinderea de stat și Legea nr.1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni prevede vîrsarea la bugetul de stat a defalcărilor/dividendelor din profitul net al entităților economice cu cota de stat.

În scopul eficientizării utilizării patrimoniului și contribuiri entităților economice menționate la formarea veniturilor bugetelor unităților administrativ-teritoriale, se propune completarea Legii privind administrația publică locală cu norma, conform căreia întreprinderile municipale și societățile comerciale al căror capital social cuprinde și o cotă a proprietății administrației publice locale, urmează, să transfere în bugetul local, pe baza deciziei consiliului local sau consiliului de administrație/hotărârii adunării generale a acționarilor, o parte din valoarea totală a profitului net obținut – nu mai mică de 30%.

8. Legea contabilității nr.113-XVI din 27 aprilie 2007 stabilește că, în instituțiile publice, contabilul-șef este numit și eliberat din funcție de conducătorul instituției, cu acordul organului ierarhic superior, iar în organele centrale de specialitate ale administrației publice, în autoritățile administrației publice locale și în instituțiile publice autonome – cu acordul Ministerului Finanțelor.

Totodată, conform Clasificatorului unic al funcțiilor publice, aprobat prin Legea nr.155 din 21 iulie 2011, funcția de contabil-șef în autoritățile publice este funcție publică. În acest caz, numirea în funcție publică se efectuează în conformitate cu Legea nr.158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public. Reieșind din aceasta, se propune excluderea prevederilor respective din Legea contabilității.

9. Codul contravențional nr.218-XVI din 24 octombrie 2008 stabilește anumite sancțiuni pentru încălcarea regulilor de organizare și de ținere a contabilității, de întocmire și prezentare a rapoartelor financiare aplicate persoanelor cu funcții de răspundere. Mărimea acestora, în unele cazuri, nu este comparabilă cu consecințele încălcărilor depistate. Întru sporirea gradului de responsabilitate a persoanelor cu funcții de răspundere, se propune majorarea grilei de sancționare, în mediu, de 2,5-7,5 ori.

Concomitent, în scopul sporirii gradului de responsabilitate a persoanelor care împiedică în orice formă a activității legitime a funcționarului public în exercițiul funcțiunii (neadmiterea controlului, neprezentarea documentelor, neexecutarea prescripțiilor și altor cerințe legitime), se propune lărgirea plafonului de sancționare, în mediu de 4-5 ori.

Codul contravențional stabilește anumite sancțiuni pentru admiterea de către instituțiile finanțate din mijloacele bugetelor și fondurilor componente ale bugetului public național a datoriilor creditoare cu termenul de achitare expirat.

În ultimii ani, instituțiile publice admit sustragerea mijloacelor bugetare în datoriile debitoare cu termen expirat (la situația din 01.01.2013 - 58 mln.lei) și, ca rezultat, creează dificultăți în desfășurarea activităților de bază – prestarea serviciilor publice.

Rezultatele inspectărilor (controalelor) denotă despre existența creanțelor cu termenul de prescripție expirat și la întreprinderile de stat/municipale și societățile comerciale cu cota de participare a statului/unității administrativ-teritoriale și afiliatelor lor. Numai 245 entități comerciale inspectate în anul 2012 au sustras mijloace circulante în creanțe cu termen de prescripție expirat în sumă de 20,2 mil.lei. În majoritate cazurilor, aceasta s-a răsfrâns negativ asupra rezultatelor activității.

Întru contracararea cazurilor indicate mai sus, se propune completarea Codului contravențional cu norma, conform căreia sancțiunile vor fi aplicate persoanei cu funcție de răspundere și în acest caz.

Rezultatele inspectărilor (controalelor) denotă despre încălcarea legislației în domeniul administrării proprietății publice, în special darea în locațiune a patrimoniului public (neîncheierea contractelor sau încălcarea procedurilor stabilite). În scopul eliminării neajunsurilor menționate, sporirii gradului de responsabilitate a persoanelor cu funcții de răspundere la primirea deciziilor, se propune modificarea respectivă la Codul contravențional.

Conform Legii nr.419-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la datoria publică, garanțiile de stat și recreditarea de stat, Ministerul Finanțelor este obligat să monitorizeze datoria publică. Aceasta se efectuează în baza informației prezentate, trimestrial, de Banca Națională a Moldovei, autoritățile administrației publice centrale, instituțiile publice finanțate integral sau parțial de la bugetul de stat, instituțiile financiare care au obținut mijloace recreditate, beneficiarii recreditați direct de Ministerul Finanțelor și debitorii garantați, precum și de societățile comerciale în care statul sau unitatea administrativ-teritorială deține mai mult de 50 la sută din capitalul social,

întreprinderile de stat și municipale. Procesul raportării datoriei publice denotă că în practică acesta este îngreunat și tergiversat, ca rezultat a iresponsabilității participanților la proces (neprezentarea informației sau prezentarea informației cu întârziere, incompletă, eronată).

Întru asigurarea veridicității rapoartelor privind datoria publică și respectării termenelor de întocmire a acestora, se propune completarea Codului contravențional nr.218-XVI din 24 octombrie 2008 cu prevederea că nerespectarea procedurii privind raportarea informației necesare pentru monitorizarea datoriei publice, stabilit de Guvern, presupune aplicarea de către Inspekția financiară din subordinea Ministerului Finanțelor a unei pedepse sub forma de amendă.

10. Legea nr.229 din 23 septembrie 2010 privind controlul financiar public intern stabilește că, implementarea sistemului de management financiar și control se efectuează prin crearea în cadrul unor organe ale autorităților publice centrale a grupurilor de lucru. Aceste grupuri de lucru au ca scop organizarea și conceptualizarea la nivel de instituție a design-ului sistemului propriu de management financiar și control, acționând ca un motor de implementare la o etapă incipientă.

Totuși, din practica Ministerului Finanțelor, în calitate sa de organ de conceptualizare și monitorizare la nivel național a sistemului de management financiar și control, se observă că, în cadrul unor instituții publice mai mici, crearea unor astfel de grupuri de lucru nu este eficientă și nu aduce valoare adăugată în procesul dezvoltării sistemului curent de management financiar și control.

Întru oferirea managerilor instituțiilor publice flexibilitate în abordarea implementării/perfecționării sistemului de management financiar și control, se propune anularea condițiilor de obligativitate a creării unui grup de lucru.

Conform legii menționate, în instituțiile publice sistemul de management financiar și control se organizează printr-o serie de activități, procese și principii, inclusiv prin elaborarea reglementărilor interne privind managementul financiar și controlul, ținând cont de specificul activității entității publice.

Totodată, la etapa de conștientizare a responsabilităților/beneficiilor și de inițiere a implementării prevederilor legii în cauză, în special, cu privire la sistemul de management

financiar și control, elaborarea reglementărilor interne privind managementul financiar și controlul nu este adecvată, fiind chiar prematură. În sensul dat, se propune excluderea normei legale menționate. În cazul dat instituțiile publice în domeniul managementului financiar și control vor ghida regulamentele elaborate la nivel centralizat, și anume, din cadrul Standardelor naționale de control intern și Manualul de management financiar și control.

11. Legea nr.48 din 22 martie 2012 privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici prevede că, începând cu anul 2014 (pentru rezultatele anului 2013), funcționarilor publici li se va acorda premiul anual egal cu 10% din salariul anual total. În acest sens, în bugetul de stat pentru anii 2014 și 2015 urmează să fie prevăzute alocațiile anuale în sumă de 124,6 mil. lei.

Totodată, estimările cadrului de resurse pe termen mediu (2014-2016) denotă lipsa mijloacelor bugetare pentru majorarea cheltuielilor de personal în anii 2014-2015. În condițiile constrângerilor bugetare existente, se propune extinderea termenului de intrare în vigoare a acestei norme pînă la 2016, cu modificarea respectivă a legii în cauză.

Conform Legii nr.48 din 22 martie 2012, autoritățile publice locale pot stabili funcționarilor publici din contul veniturilor obținute din taxe și impozite locale în anul curent financiar, plăți suplimentare în mărime de pînă la patru salarii de funcție pe an, în baza unui regulament intern, elaborat în conformitate cu condițiile stabilite de Guvern și aprobat prin decizie a consiliului local respectiv.

Întru asigurarea principiilor de autonomie locală, se propune introducerea normei conform căreia consiliul local să dispună de dreptul de a elabora și aproba de sine stătător un regulament intern ce ar reglementa stabilirea plăților menționate din contul veniturilor obținute suplimentar celor aprobate pentru anul financiar din taxe și impozite locale.

12. Concomitent cu cele menționate mai sus, proiectul dat de lege mai conține și prevederi de ajustare a legislației în vederea îmbunătățirii procesului de elaborare, executare și administrare a bugetului.

**Ministru
Anatol Arapu**